

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 10 januari 2024

Saken

Studiestartsstöd

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 30 § tredje stycket i lagen om studiestartsstöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiestartsstöd för att läsa Allmän kurs – Språk vid Önnestads folkhögskola under tiden den 8 januari – den 31 maj 2024.

CSN avslog ansökan med följande motivering. NN kan inte få studiestartsstöd. Det beror på att hon haft studiestöd under de senaste tre åren, innan hennes nuvarande studier börjar.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. På grund av ett missförstånd gick hon miste om studiestartsstöd under höstterminen 2023. Hon uppmärksammade att det blivit fel men när hon fick kontakt med kommunen för att göra en ansökan hade pengarna för studiestartsstöd tagit slut. Hon har haft tät kontakt med CSN under hösten och fått information om att det går att få studiestartsstöd även om man utnyttjat studiemedel under en period då pengarna för studiestartsstödet tagit slut. Om hon får rätt till studiestartsstöd så vill hon avsäga sig det studiebidrag som hon har beviljats. Hon studerar grundläggande svenska, vilket hon gjorde även innan allt detta blev fel. – NN bifogade utrag ur mejlkonversationer hon haft med handläggare vid CSN.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. NN ansökte den 19 december 2023, tillsammans med kommunen, om studiestartsstöd för studier på Allmän kurs - Språk på grundskolenivå vid Önnestads folkhögskola under tiden den 8 januari – den 31

maj 2024. CSN avslag ansökan eftersom NN haft studiestöd inom de senaste tre åren. NN har under vecka 8 – 32 år 2023 haft studiestartsstöd för grundskolekurser på Vuxenutbildningen Kristianstad. Hon har därefter sökt och fått studiemedel för studier på Allmän kurs - Språk på grundskolenivå vid Önnestads folkhögskola under vecka 34 – 51 år 2023 och vecka 2 – 22 år 2024.

NN har i sitt överklagande hänvisat till mejlkonversationer hon haft med två handläggare på CSN. CSN har där bemött och informerat om att CSN vid vissa tillfällen kan pröva särskilda skäl gällande studiestöd under de senaste tre åren men att ansökan måste göras tillsammans med en kommunhandläggare för att CSN ska kunna pröva om hon har rätt till studiestartsstöd eller ej.

CSN:s inställning är att NN påbörjat en ny utbildning den 21 augusti 2023. Studiemedel har hittills betalats ut för vecka 34 år 2023 - vecka 4 år 2024. CSN bedömer därmed att hon har fått studiestöd inom de senaste tre åren.

NN lämnade med anledning av CSN:s yttrande in en skrivelse och anförde i huvudsak följande. Hon har för visso bytt skola men hon studerar fortfarande på grundläggande nivå och hon anser därför att det är samma utbildning. Hon har verkligen försökt att göra rätt och hon är i behov av studiestartsstöd för sina studier.

CSN:s rättsavdelning har därefter, efter nämndens begäran, kommit in med ett yttrande och anfört bland annat följande. I 7 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd anges att studiestartsstöd får inte lämnas till den som inom de senaste tre åren före starten av den tidsperiod som studiestartsstödet avser har fått studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

I förarbetena uttalas att syftet med studiestartsstödet var att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov som annars inte hade valt att studera, i syfte att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det uttalas också att det ska finnas en tidsgräns för att säkerställa att stödet lämnas till dem som annars inte hade valt att studera (prop. 2016/17:158, s. 30 och 44.). I författningskommentaren till 7 § förtydligas att med start av tidsperiod avses den tidpunkt som studierna enligt en ansökan studiestartsstöd avser att starta. Särskilt kan noteras att lagstiftaren har valt tempus utifrån att en ansökan kommer in och att de studier som ansökan avser startar senare.

Syftet med regleringen i 7 § lagen är att förhindra att den som kan tänka sig att bedriva studier med studiemedel inte kan få studiestartsstöd. "Fått studiemedel" anses innebära att vara beviljad och att ha studerat med studiemedel. ÖKS har varit tydliga med att det bara finns en studiestart för en och samma utbildning (jmf ÖKS dnr 2022-00495). ÖKS har vidare i beslut den 16 december 2022 (dnr 2022-03648) bedömt att en studerande som läser allmän kurs på grundskolenivå inte läser vid en sammanhållen utbildning.

I aktuellt ärende har NN, under den senaste perioden med studiestartsstöd, läst GRNSVAA, GRNSVAB, GRNSVAC samt GRNOR121g, sammanlagt 600 poäng. Det rör sig således om kurser på grundläggande nivå i svenska samt en orienteringskurs. De studier som hon nu ansökt och beviljats studiemedel för är Allmän kurs - språk på grundläggande nivå. Mot bakgrund av den vägledning som hitintills givits från överinstansen anser CSN att den "utbildning" som NN nu läser vid folkhögskola inte är densamma som hon läste under sin senaste period med studiestartsstöd vid vuxenutbildningen vid Kristianstad. Detta även med beaktande av att det rör sig om

språkstudier på grundläggande nivå. Det kan inte vara fråga om en utbildning som till sin karaktär är mer sammanhållen. NN har ansökt om studiestartsstöd med start i januari 2024. Hon har under hösten uppburit studiemedel vilket då utgör hinder mot att beviljas studiestartsstöd under våren 2024. Överklagandet ska då avslås.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande, men hon har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Enligt 7 § lagen om studiestartsstöd (2017:527) får studiestartsstöd inte lämnas till den som inom de senaste tre åren före starten av den tidsperiod som studiestartsstödet avser har fått studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395).

Överklagandenämndens bedömning

I ärendet är klarlagt att NN, under den senaste perioden med studiestartsstöd, har studerat vid en vuxenutbildning och läst kurser på grundläggande nivå i svenska samt en orienteringskurs. Hon har därefter sökt och beviljats studiemedel för studier på Allmän kurs - Språk på grundskolenivå vid en folkhögskola under höstterminen 2023. Frågan i ärendet är om NN kan beviljas studiestartsstöd för sina fortsatta studier på Allmän kurs – Språk på grundnivå för tiden den 8 januari – den 31 maj 2024.

Överklagandenämnden har tidigare uttalat att den angivna treårsperioden i 7 § lagen om studiestartsstöd i vissa fall kan beräknas från den tidpunkt då den utbildning som en ansökan om studiestartsstöd avser har startat, och inte från den tidpunkt som själva ansökan om studiestartsstöd avser (jfr. ÖKS beslut med dnr. 2022-00165). En av de grundläggande förutsättningarna för att NN ska kunna beviljas studiestartsstöd i den nu aktuella situationen är således att hennes nuvarande ansökan omfattar samma utbildning som hon tidigare beviljats studiestartsstöd för.

Enligt Överklagandenämndens bedömning utgör olika kurser av nu aktuell slag, dvs. allmänna kurser på grundläggande- eller gymnasienivå, normalt inte samma utbildning. Det har inte framkommit skäl att göra en annan bedömning i aktuellt fall.

NN ansökan om studiestartsstöd för vårterminen 2024 avser därmed, redan på den grunden, en annan utbildning än den som hon tidigare har beviljats studiestartsstöd för. Eftersom hon utifrån denna bedömning haft studiemedel under de senaste tre åren dessförinnan kan hon inte få studiestartsstöd, Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Stefan Öberg

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Stefan Öberg

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning